

Sygn. akt IV U 1891/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 sierpnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Beata Łożyńska-Motyka
Protokolant:	st. sekr. sądowy Alicja Dąbrowska

po rozpoznaniu w dniu 28 sierpnia 2013 r. w Olsztynie

sprawy R. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania R. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 25 stycznia 2013 r. nr (...)

o d d a l a o d w o ł a n i e

/-/ SSO Beata Łożyńska-Motyka

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 stycznia 2013r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), odmówił R. D. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu decyzji ZUS wskazał, że wnioskodawca nie spełnia warunków do przyznania mu emerytury, bowiem udowodnił jedynie 4 lata, 5 miesięcy i 21 dni pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, zamiast wymaganych przepisami prawa co najmniej 15 lat takiej pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji R. D. wniósł o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do emerytury.

W uzasadnieniu odwołania wskazał, że w okresie od 1 sierpnia 1975r. do 30 września 1992r. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych w Budowlano- (...) w D., co zostało potwierdzone świadectwem wystawionym przez Handlową Spółdzielnię Pracy (...) w D., gdzie aktualnie są przechowywane akta osobowe.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wniósł o jego oddalenie.

Organ rentowy uznał za udowodniony okres pracy w warunkach szczególnych w łącznym wymiarze 4 lat, 5 miesięcy i 21 dni z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) na stanowisku montera urządzeń instalacji sanitarnej w okresie od 30 sierpnia 1993r. do 1 grudnia 1993r. oraz na stanowisku montera sieci wodociągowej w okresie od 12 września 1994r. do 31 grudnia 1998r. W ocenie ZUS, brak jest podstaw do zaliczenia do okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych pracy wykonywanej przez odwołującego w Budowlano- (...) w D. na stanowisku montera instalacji sanitarnych od 1 sierpnia 1975r. do 30 września 1992r. Organ rentowy podniósł, że świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach zostało wystawione nie przez pracodawcę, a przez archiwum- Handlową Spółdzielnię Pracy (...) w D., co oznacza, że nie stanowi ono środka dowodowego na okoliczność pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

R. D. urodził się w dniu (...). W styczniu 2013r. złożył w ZUS wniosek o emeryturę. Na dzień 1 stycznia 1999r. udowodnił okres zatrudnienia wynoszący łącznie 30 lat, 5 miesięcy i 27 dni, w tym okres pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 4 lat, 5 miesięcy i 21 dni (dow: akta ZUS).

W okresie od 1 kwietnia 1968 do 1 sierpnia 1975r. wnioskodawca pracował w Zakładzie (...) w D., gdzie uzyskał kwalifikacje ślusarza. Tego samego dnia został zatrudniony w (...) Zakładzie Budowlano- (...) w D. na stanowisku montera instalacji sanitarnych. W okresie od 12 listopada 1983r. do 28 lutego 1986r. wnioskodawca przebywał na urlopie bezpłatnym, przy czym w okresie od 14 listopada 1983r. do 28 listopada 1985r. pracował na terenie Niemiec (dawnego NRD) jako pracownik transportu. Odwołujący wrócił do pracy w Wojewódzkim Związku Spółdzielni Rolniczych (...) w C. Zakładzie Budowlano- (...) w D. w dniu 1 marca 1986r., gdzie nadal pracował na stanowisku montera instalacji sanitarnych i centralnego ogrzewania. W okresie od stycznia do grudnia 1989r. odwołujący pracował jako konserwator, a od stycznia 1990r. ponownie jako monter instalacji sanitarnych. W związku z likwidacją Zakładu Budowlano- (...) w D. z dniem 31 sierpnia 1990r. rozwiązano z ubezpieczonym umowę o pracę za uprzednim trzymiesięcznym okresem wypowiedzenia. (dow: akt osobowe odwołującego się k. 23, akta ZUS)

W okresie od 1 września 1990r. do 30 września 1992r. wnioskodawca pracował w Budowlano Montażowej Spółdzielni Pracy (...) w D. na stanowisku montera instalacji sanitarnych. Stosunek pracy został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Akta osobowe pracowników wymienionej wyżej Spółdzielni Pracy zostały przekazane do archiwum prowadzonego przez Handlową Spółdzielnię Pracy (...) w D.. W dniu 26 sierpnia 1996r. Handlowa Spółdzielnia Pracy wystawiła odwołującemu świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, stwierdzając, że w okresie od 1 sierpnia 1975r. do 30 września 1992r. wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku montera instalacji sanitarnych w szczególnych warunkach. Handlowa Spółdzielnia Pracy wskazała, że powyższe świadectwo zostało wystawione na podstawie akt osobowych Budowlano- (...) w D.. (dow: akta ZUS).

Z wyjaśnień odwołującego się wynika, że w latach 1975-1992 wykonywał pracę montera instalacji sanitarnych, która polegała na rozprowadzaniu i zakładaniu instalacji centralnego ogrzewania w budynkach mieszkalnych, rozprowadzaniu wody w budynkach, zakładaniu białego montażu. Wnioskodawca wykonywał również roboty ziemne, wykopy kanalizacyjne. Tego rodzaju czynności wykonywał w okresie letnim. (bezsporne)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Dokonując analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego, Sąd uznał, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art.184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w związku z § 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz.43 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy

osiągnęli: okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat-dla kobiet i 65 lat-dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura ta przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia następujące warunki: osiągnął wiek 60 lat w przypadku mężczyzn oraz posiada wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zgodnie z § 2 ust. 1 cytowanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń w wysokości i na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1 stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. (§ 2 ust. 2).

Bezsporne jest, że odwołujący w dniu (...) ukończył 60 lat i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Na dzień 1 stycznia 1999r. legitymuje się ponad 25-letnim stażem pracy. Nie ma natomiast podstaw do przyjęcia, by wnioskodawca legitymował się 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy uznał, że odwołujący legitymuje się okresem pracy wykonywanej w warunkach szczególnych w wymiarze 4 lat, 5 miesięcy i 21 dni. Nie uznał natomiast jako pracy wykonywanej w warunkach szczególnych okresu pracy w latach 1975-1992 na stanowisku monter instalacji sanitarnych.

Sąd podzielił stanowisko organu rentowego, gdyż zebrane w sprawie dowody nie pozwalają na zaliczenie do okresu pracy w warunkach szczególnych okresu pracy od 1 sierpnia 1975r. do 30 września 1992r. Istota pracy w szczególnych warunkach polega na jej faktycznym wykonywaniu stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach pracy zaliczanych do prac wykonywanych w szczególnych warunkach. Stanowiska te są wymienione w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Przede wszystkim należy zwrócić uwagę, że nie każde stanowisko monter instalacji sanitarnych jest zaliczone do stanowisk pracy wykonywanych w warunkach szczególnych. O tym, czy praca na konkretnym stanowisku pracy może być zaliczona do prac wykonywanych w szczególnych warunkach decyduje również charakter wykonywanych prac. I tak do prac wykonywanych w warunkach szczególnych, stosownie do działu V pkt 1 wykazu A zaliczane są prace przy robotach kanalizacyjnych oraz budowie rurociągów w głębokich wykopach. Wydana na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r. uchwała nr 64/83 Zarządu Głównego (...) Związku Spółdzielni Rolniczych (...) z dnia 25 lipca 1983r. precyzowała, jakie stanowiska pracy są stanowiskami, na których praca jest wykonywana w szczególnych warunkach. Jeśli chodzi o dział V, dotyczący budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych, powtarzała za rozporządzeniem, iż do prac wykonywanych w szczególnych warunkach zalicza się prace przy robotach wodnokanalizacyjnych oraz budowie rurociągów w głębokich wykopach m.in. monter instalacji sanitarnych i ogrzewczych. Z powyższych regulacji jednoznacznie wynika, że praca monter instalacji sanitarnych może być zaliczona do prac wykonywanych w szczególnych warunkach, jedynie wówczas, gdy jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w głębokich wykopach. Tymczasem, jak wynika z relacji samego odwołującego, prace ziemne, w głębokich wykopach stanowiły jedynie część zajęć, jakie odwołujący się wykonywał na stanowisku monter instalacji sanitarnych i ogrzewczych. Przede wszystkim jego praca polegała na pracach wykonywanych wewnątrz budynków, tj. rozprowadzaniu wody w budynkach, rozprowadzaniu centralnego ogrzewania w budynkach oraz montowaniu białego montażu. Niewątpliwie część tych prac wiązała się z pracą w warunkach szkodliwych dla zdrowia, bowiem przy tych pracach wnioskodawca musiał też czasami wykonywać prace spawalnicze. Nie jest to jednak okoliczność wystarczająca dla uznania, by praca na tym stanowisku była pracą wykonywaną w warunkach szczególnych. Z wyjaśnień odwołującego wynika, że prace na zewnątrz budynków, tj. prace najogólniej rzecz ujmując ziemne, stanowiły niewielką część czynności wykonywanych przez niego. Jak sam określił, tego rodzaju prace były wykonywane latem. Jednocześnie, co charakterystyczne, na pytanie, jak należy rozumieć okres letni (od kiedy do kiedy), wskazał, że „tak, jak teraz, to by się robiło w budynkach”. Zważywszy na fakt, że rozprawa miała miejsce w dniu 28 sierpnia, a więc w okresie typowo letnim, trudno ustalić, w jakich faktycznie okresach odwołujący wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace ziemne. Nawet gdyby przyjąć czysto hipotetycznie (bo okresów takiej pracy wnioskodawca nie udowodnił), że tego rodzaju prace

wykonywał stale przez pół roku w każdym roku swojego zatrudnienia w latach 1975-1992, to i tak nie spełnia warunków do przyznania mu prawa do emerytury, gdyż nadal (przy jednoczesnym zaliczeniu okresu uznanego przez organ rentowy) nie będzie się legitymował 15-letnim okresem pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Dodać również trzeba, że odwołujący twierdził, iż cały okres pracy w Zakładzie Budowlano- (...) był okresem pracy wykonywanej w warunkach szczególnych na stanowisku montera, tymczasem z dokumentacji źródłowej wynika, że odwołujący korzystał z urlopu bezpłatnego, pracował przez 2 lata również poza granicami kraju przy rozładunku, a wreszcie w roku 1989, co wynika ze znajdujących się w aktach osobowych angaży płacowych, pracował jako konserwator, czemu początkowo zaprzeczał, a dopiero po przedstawieniu informacji z akt osobowych przyznał, że w drugim zakładzie po rozwiązaniu stosunku pracy w sierpniu 1990r., przez krótki czas pracował jako konserwator, po to by wreszcie przyznać, że pracował jako konserwator w roku 1989r., zajmując się montażem wodomierzy. Powyższe relacje, w ocenie Sądu, jednoznacznie wskazują, że praca odwołującego nie była pracą wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych.

Dokonanej przez Sąd oceny nie może zmienić fakt przedstawienia organowi rentowemu świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Po pierwsze świadectwo to nie zostało wystawione przez pracodawcę, który posiadał pełną wiedzę co do charakteru prac wykonywanych przez odwołującego się, po drugie, świadectwo to pozostaje w sprzeczności z danymi wynikającymi z akt osobowych, choćby dlatego, że nie uwzględnia faktu korzystania przez odwołującego z urlopu bezpłatnego, czy też faktu wykonywania przez niego pracy na stanowisku konserwatora.

W toku postępowania sądowego odwołujący podnosił, że w oparciu o takie samo świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych inny pracownik otrzymał emeryturę. Okoliczność ta pozostaje bez jakiegokolwiek znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, gdyż przedmiotem niniejszej sprawy było ustalenie prawa do emerytury wnioskodawcy, a nie sprawdzenie, czy hipotetyczni współpracownicy odwołującego się takie warunki spełniali.

Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, że odwołujący nie udowodnił, by praca w latach 1975-1992 był pracą wykonywaną w warunkach szczególnych, co za tym idzie, brak jest podstaw do przyznania mu prawa do emerytury.

Z tych względów Sąd Okręgowy z mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.